

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.044/2023/7.

Felperes: Felperes1

(Cím2)

Felperes jogi képviselője: dr. Rekeny András ügyvéd

(cím4)

Alperes: Alperes1

(cím1)

Alperes jogi képviselője: PK Ügyvédi Iroda

(cím6

eljáró ügyvéd: dr. Pete Judit)

A per tárgya: munkáltatói intézkedés hatályon kívül helyezése

Az elsőfokú bíróság neve és a fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék, 54.M.70.019/2022/38.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 40.

A csatlakozó fellebbezést előterjesztő fél és a csatlakozó fellebbezés sorszáma:

Felperes, Mfv.30.044/2023/3.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, a perköltségre vonatkozó rendelkezéseit részben megváltoztatja, a felperest megillető elsőfokú perköltség összegét 36.300 (harminchatezer-háromszáz) forintra, míg az alperes által fizetendő eljárási illeték összegét 63.641 (hatvanháromezer-hatszáznegyvenegy) forintra felemeli, és megállapítja, hogy 20.097 (húszezer-kilencvenhét) forint elsőfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a „NAV Bírósági határozatban megállapított eljárási illetékbevételei számla” megnevezésű 10032000-01070044-09060018 számú költségvetési számlára 84.854 (nyolcvannégyezer-nyolcszázötvennégy) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

A fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot, valamint az alperes adószámát is.

Az ítéltábla megállapítja, hogy 26.796 (huszonhatezer-hétszázkilencvenhat) forint feljegyzett fellebbezési illeték, és 22.347 (huszonkétezer-háromszáznegyvenhét) forint csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes az alperessel, illetve jogelődjével állt munkaviszonyban, föld alatti lakatos munkakörben dolgozott, amikor 1997. április 2-án üzemi balesetet szenvedett. A felgyógyulást követően a felperes föld feletti (külszíni) lakatos munkakörben került foglalkoztatásra és az alperes számára megtérítette az elveszett jövedelme és az elért jövedelme közötti keresetvesztéséget. A felek közötti munkaviszony 2010. január 18-án szűnt meg. Az alperes 2020. március 31-én kelt levélben tájékoztatta a felperest, hogy az alperesnél 2019. évben átlagosan 8%-os, 2020-ban -33%-os munkabérváltozás történt, és a felperes járadékát havi 77.941 forintra csökkentette.

[2] Az alperes a szakszervezettel 2017-ben kötött megállapodásban 2019. évre az átlagos éves bérfejllesztés mértékét 8%-ban határozta meg. A ténylegesen megvalósult 2019. évi átlagkereset-változás 16,86%-os volt, amelynek indoka volt az is, hogy az alperes a munkabért is érintő munkaszerződés-módosítást elfogadó munkavállalók részére 2019

decemberében „egyéb bérként” juttatást fizetett, amelynek átlagos összege egy munkavállalóra számítottan 12.301.565 forint volt. Az alperes 2020-ban a munkavállalóinak „pandémiás állásidő” címén 900.907 forintot, „pandémia ügyelet, készenlét” címén 34.634.610 forintot, „pandémia gyermek” címén 510.000 forintot, míg „bérmaradvány” címén 114.730.999 forintot fizetett meg azzal, hogy ezen juttatásokban nem minden munkavállaló, hanem csak az adott juttatásra előírt feltételeknek megfelelő munkavállaló részesült.

[3] 2019-ben az alperesnél az egy főre eső átlagkereset 1.130.210 forint, míg 2020. évben 881.363 forint volt, így az alperesnél a bércsökkenés 2020. évben 22,02%-os mértékű volt a 2019. évi átlagkeresethez képest.

[4] Az alperes bányászati tevékenysége, illetve az a szervezeti egység, ahol a felperes a korábbiakban dolgozott, 2017. évben megszűnt, ekkortól a felperes korábbi munkakörével azonos munkakörben az alperesnél munkavállaló nem dolgozott.

[5] A felperes keresettel élt az alperessel szemben és a keresetváltoztatása szerint kötelezni kérte, hogy az alperes fizessen meg a részére 2020. március 1-jétől havonta előre esedékesen 194.244 forintot keresetveszteségi járadék jogcímén. Az alperes által 2020. március 1-jétől teljesített havi 77.941 forint keresetveszteségi járadék beszámításával kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2020. március 1-jétől 116.303 forint havi járadékkülönbözet után 2021. január 1-jétől a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére. A felperes kérte továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását is az ügyvédi munkadíj tekintetében. A felperes kereseti kérelmének jogalapjaként a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 174. § (3) bekezdésére, a 177. § (1) bekezdésére, a 178. §-ára, a 181-184. §-ára hivatkozott. A felperes vitatta az alperes által állított bérváltozás mértékét, továbbá álláspontja szerint az alperes nem hozhatott olyan egyoldalú jognyilatkozatot, amelyben a járadék egyoldalú csökkentéséről, illetőleg megszüntetéséről határozott. Ezen túlmenően az alperes a keresetveszteségi járadékszámítás módját is tévesen értelmezte, mert a 2020. évi keresetveszteségi járadék számításánál a 2019-ben bekövetkezett bérfeljlődésből kell kiindulni.

[6] Az alperes írásbeli ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte a jogi képviselével összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíj tekintetében. Előadta, hogy a 2019. évi és a várható 2020. évi bérváltozás együttes hatását érvényesítette a 2020. évi kártérítési járadék felülvizsgálata során. A baleset időpontjában betöltött munkakör, így az ezen a munkakörhöz tartozó szakmai átlagkereset megszűnt, illetve az alperesnél a föld alatti tevékenység és a bányaüzem, mint önálló szervezeti egység is megszűnt. Érvelése szerint a bekövetkezett bérváltozás a felperesre kihatott.

[7] Az elsőfokú bíróság az 54.M.70.019/2022/38. számú ítéletével az alperes által folyósított kártérítési járadék összegét 2020. március 1-től havi 147.688 forintra felemelte és kötelezte az alperest, hogy minden hónapban előre esedékesen a hónap 15. napjáig 147.688 forint kártérítési járadékot fizessen meg a felperesnek azzal, hogy az első felemelt járadékrészt 2023. augusztus 15. napjáig köteles megfizetni. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2020. március 1. és 2023. július 31. közötti időszakra számítottan az

alperesnek a felperes irányába 2.859.627 forint lejárt járadékkülönbözet tartozása keletkezett, amelynek 15 napon belüli megfizetésére kötelezte az alperest az ezen összegek után 2021. január 1-jétől a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamatokkal együtt. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet elutasította. Megállapította, hogy a lejárt, valamint a folyamatosan fizetendő keresetveszteségi járadék vonatkozásában az elsőfokú ítélet fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajtható. Az elsőfokú bíróság kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.475 forint perköltséget, míg az államnak 50.243 forint eljárási illetéket. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 33.495 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[8] Az elsőfokú bíróság a keresetről a régi Mt. 76. § (1), (2) és (5) bekezdése, a 82. § (2) és (3) bekezdése, a 174. § (1) bekezdése, a 177. § (1) bekezdése, a 178. § (1)-(5) bekezdése, 179. § (1) bekezdése, a 184. § (1), (3) és (4) bekezdése, valamint a 152. § (1) bekezdése alapján határozott.

[9] Az elsőfokú bíróság a felperes járadékigénye tekintetében elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperesnél a 2020. év tekintetében bekövetkezett munkabércsökkenés a felperes járadékára kihatott-e. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes járadékának éves felülvizsgálata során az alperesnek a nála megvalósult átlagkereset-változást kellett alapul vennie. A munkavállalók átlagkeresetének változása – a régi Mt. 76. § (5) és 82. § (1) bekezdése alapján – a munkaszerződés módosítását jelentette, függetlenül attól, hogy annak írásba foglalására sor került-e, vagy az alperes által fogantatosított béremelést a munkavállalók ráutaló magatartással elfogadták. Ennek megfelelően a régi Mt. 184. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott munkabérnövekedés mögött minden esetben a munkavállalók munkaszerződésének módosítása áll. A régi Mt. 184. §-a nem írja elő a munkáltató kötelezettségeként, a kártérítés módosításának feltételeként, hogy a munkáltató a járadékosokkal a munkabér változtatásról egyeztessen, azaz önmagában az átlagkereset változása kihat a járadékosokra. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a régi Mt. 184. §-a alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 241. §-ára figyelemmel a munkáltató lényeges körülményeiben bekövetkező változás esetén is kérhető a megállapított kártérítési járadék módosítása.

[10] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes egyoldalúan nem módosíthatta volna a kártérítési járadék összegét, az alperesnek peres eljárást kellett volna kezdeményeznie a járadék csökkentése érdekében, amennyiben annak mértékét a felperes nem fogadta el.

[11] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a munkavállalók részére kifizetett „egyéb bér” nem a munkaszerződés-módosítás kompenzációjaként került kifizetésre és a felperes járadékának összegére az alperesnél bekövetkezett 2019. és 2020. évi átlagkereset-változás kihatott, azt a járadék összegének számításakor figyelembe kell venni.

[12] Az elsőfokú bíróság a 2019. és 2020. évi átlagkereset-változás mértéke, illetőleg az annak meghatározása során követendő módszertan vizsgálata körében a régi Mt. 184. § (4) bekezdésének alkalmazásával járt el és megállapította, hogy mivel az alperesnél a felperest a baleset előtt foglalkoztató szervezeti egység megszűnt és a baleset előtti munkakörével azonos munkavállaló nincs az alperesnél, a ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztés (átlagkereset-változás) mértéke az irányadó a járadék megállapításakor. Az elsőfokú bíróság

kiemelte, hogy a bérfejlesztés mértékét a megvalósult és nem az előre tervezett (a szakszervezettel kötött megállapodásban rögzített) adatok határozzák meg. Az alperes a felperes által megjelölt 16,86%-os ténylegesen megvalósult béremelés mértékét annyiban vitatta, hogy az az általa meghatározott plusz 8%-os létszámváltozásból adódott. Az elsőfokú bíróság az alperes nyilatkozatát akként értelmezte, hogy az alperes álláspontja alapján az átlagkereset-változás 2019/2018 vonatkozásában valóban 16,86%.

[13] Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a régi Mt. 179. § (1) bekezdése alapján az elmaradt munkabér összegének megállapításakor a munkajogi átlagkereset számítására vonatkozó szabályok, azaz a régi Mt. 152. §-ának alkalmazásával kell eljárni. Ennek megfelelően az átlagkereset meghatározása során az utolsó négy naptári negyedévnek azokat a negyedéveket kell tekinteni, amelyekben a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt a munkavégzés alapján utoljára munkabérben részesült. Erre tekintettel az alperesnél a 2018. évben foglalkoztatott összes munkavállalót figyelembe kell venni a 2018/2019. évi bérváltozás számításakor, mert a 2018. év az irányadó időszak és a 2018-as évre vonatkozó összes munkabér/munkavállaló figyelembevételével jön ki a helyes számítás. Ennek megfelelően az alperes által kért korrekciónak a létszámadatok vonatkozásában nincs helye. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2018-ról 2019-re az alperesnél a ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztés mértéke 16,86% volt, amely bérfejlesztést a felperes járadékának meghatározásakor a régi Mt. 184. § alapján az alperesnek figyelembe kellett volna venni.

[14] Az alperes által hivatkozott korrekciós tényezők értékelésével összefüggésben az elsőfokú bíróság annak figyelembevételével határozott, hogy az átlagkereset a régi Mt. 152. § (1) bekezdése értelmében az átlagszámítás alapjául szolgáló időszakra (irányadó időszak) kifizetett munkabér időarányosan számított átlaga. 2020-ban az alperes a pandémia alatt állásidőre járó juttatást fizetett azon munkavállalóknak, akik a koronavírussal történő megfertőződés lehetősége miatt a munkavégzési kötelezettség alól mentesültek. A „pandémiás ügyelet és készenlét” címén teljesített kifizetések indoka az volt, hogy a pandémiás helyzetre tekintettel 2020. március 16-ától kezdődően az alperes készenlét teljesítésével bízott meg munkavállalókat, amely időszakra az érintettek 35%-os bérpótlékban részesültek. Mindezek értékelésével az elsőfokú bíróság a régi Mt. 184. § (4) bekezdésének alkalmazásával összefüggésben arra vont következtetést, hogy ezeket a kifizetéseket a keresetváltozás mértékének meghatározásakor számításba kell venni, mert azok munkabérjellegű juttatások voltak és az alperes egészénél megvalósult átlagkeresetváltozást kellett figyelembe venni.

[15] A kisgyermekesek részére juttatott „pandémiás pótlék” tekintetében az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a juttatás célja az volt, hogy az iskolák és óvodák váratlan bezárása miatt az érintett munkavállalók fel tudjanak készülni a gyermekfelügyelet megoldására. A juttatás céljára és tartalmára tekintettel az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, hogy ez egyfajta segély, szociális juttatás volt azon munkavállalók számára, akiknek 14 éven aluli gyermek neveléséről, felügyeletéről kellett gondoskodni a közoktatási intézmények bezárása idején. Ennélfogva a „pandémiás pótlék” nem tekinthető munkabérjellegű juttatásnak, ezért a járadékszámítás alapjául szolgáló átlagkeresetváltozás mértékének meghatározásakor nem vehető figyelembe.

[16] A „bérmaradvány” címén kifizetett juttatás értékelése tekintetében az elsőfokú bíróság nem ítélte alaposnak azt az alperesi hivatkozást, hogy a bérmaradványjuttatás kifizetésére a létszám csökkenéséből adódó többletfeladatok és egyéb eseti jellegű feladatok ellátása miatt került sor és ezért azt a régi Mt. 178. § (5) bekezdése alapján nem kell figyelembe venni. A kifizetett juttatás az elsőfokú bíróság megállapítása szerint munkabérnek minősül és azzal a régi Mt. 184. § (3) és (4) bekezdése szerint számolni kell.

[17] A járadék összegének meghatározásakor az elsőfokú bíróság annak figyelembevételével járt el, hogy az alperes alapvetően a felperes jogi érvelését támadta, így a felperes számítását a bíróság elfogadta. Megállapította ezen számítás alapján – a kisgyermekesek részére juttatott pandémiás pótlék korrekciójával –, hogy 2020. évben az alperesnél az átlagkereset 22,05%-os mértékben csökkent, amelyre tekintettel – a minimálbér figyelembevételével – a felperes havi 147.688 forint járadékra lenne jogosult.

[18] Az elsőfokú bíróság – a kereseti kérelemhez kötöttség okán – a felperes kártérítési járadékát 2020. március 1-jétől havi 147.688 forintban határozta meg és ennek megfelelően marasztalta az alperest.

[19] Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése, valamint az 512. § (1) bekezdése alapján 1.395.336 forintban állapította meg, továbbá rögzítette, hogy a felperes 60%, az alperes 40%-ban pernyertes. A felek egymással szembeni perköltségigénye vonatkozásában az elsőfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett a pernyertesség-pervesztesség figyelembevételével a Pp. 83. § (2) bekezdésének alkalmazásával. Az eljárási illeték mértékét a bíróság az Itv. 42. § (1) bekezdése alapján állapította meg és a 102. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest az eljárási illeték részbeni megfizetésére.

[20] Az alperes a törvényes határidőn belül fellebbezéssel élt, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte. Másodlagos fellebbezési kérelmében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa, valamint állapítsa meg az alperes első- és másodfokú perköltségét.

[21] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a régi Mt. 174. § (1) bekezdését, a 177. § (1) bekezdését, a 178. § (1) és (5) bekezdését, a 184. § (1) és (4) bekezdését, a régi Ptk. 355. § (4) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 237. §-át, a 265. § (1) bekezdését és a 279. § (1) bekezdését is. A BH2005.5.191. számú eseti döntésben, valamint az MK.111. számú állásfoglalásban foglaltakra figyelemmel a perbeli esetben korrekciót kell végrehajtani az általa szolgáltatott béradatok vonatkozásában, mert a pandémia, valamint a létszámcsökkentésből eredő többletfeladatok miatt kifizetett összegek nem minden munkavállalót érintettek. A felperest, munkaköréből kifolyólag, továbbfoglalkoztatása esetén, vagy ha nem éri baleset, akkor sem érintették volna ezen kifizetések, ez pedig nem hagyható figyelmen kívül a régi Mt. 184. § (4) bekezdésének értelmezésekor sem.

[22] Az alperes hivatkozott arra, hogy a járadékos nem hozható kedvezőbb helyzetbe, mint azon munkavállaló, aki még mindig aktívan az alperessel áll munkaviszonyban. A pandémiás időszakban kifizetett juttatások csak az aktív munkaviszonyban állókat érintettek és nem minden munkavállalót. Ugyanígy a bérmaradvány összege is hasonló kifizetés és kizárólag a létszámváltozásból fakadóan az aktív munkavállalók részére került kifizetésre. Mindezek olyan juttatások, amelyeket a régi Mt. 178. § (5) bekezdése értelmében a járadékos felperesek vonatkozásában nem kell figyelembe venni, mert ezek részben olyanok, amelyek rendeltetésük miatt csak a munkavégzés esetén járnak, másrészt olyan jellegűek, amelyek akkor sem érintették volna a felpereseket, ha még munkaviszonyban állnának. Állította, hogy a balesetet követően havonta olyan összegű járadékot fizetett a felperesnek, amely alapján a ténylegesen megszerzett jövedelme elérte azt az összeget, amelyet akkor kapott volna, ha a baleset nem következett volna be. A járadékalap megállapításának módszertana nem térhet el a járadék összegének módosításának módszertanától, hiszen az átlagkeresetszámítás is azt a célt szolgálja, hogy a munkában nem töltött idő alatt a munkavégzés esetén valószínűleg elérhető kereset megközelíthetőleg megállapítható legyen. Nem vitatta, hogy a perbeli esetben az alperesnél ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztés mértéke az irányadó, ugyanakkor nincs jelentősége annak, hogy jelen esetben az alperesnél bekövetkezett bércsökkenés szerződésmódosítás eredménye.

[23] Az alperes kifejtette, hogy a 2018-ról 2019-re történő bérváltozás tekintetében az üzemi tanáccsal kötött bér- és szociális megállapodás alapján 8%-os bérnövekedést érvényesített, ezen bérnövekedést lehet megállapítani a járadékos felperes esetében is. Amennyiben az egyes munkavállalók bérváltozását vesszük figyelembe, akkor mindegyik munkavállaló bére 8%-kal emelkedett, ellentétben a statisztikai átlagkeresetszámítás során eredményként rögzíthető 16,86%-kal. Méltánytalan és a káron szerzés tilalmába ütközik az, ha a járadékos felperes vonatkozásában a járadék számításánál akként számolunk, mintha a járadékosok bére 16,86%-kal nőtt volna, annak ellenére, hogy az alperesnél a munkavállalók egyike sem részesült ekkora bérnövekedésben. Álláspontja szerint a 2020. évre vonatkozó járadék összegét a korrekciós tételek figyelembevételével kell kiszámítani, és ezért a 32,25%-os átlagkeresetszámítás-csökkenést kell alapul venni.

[24] Az elsőfokú ítéletben a felperes kártérítési járadéka a régi Mt. 182. §-ának megsértésével került megállapításra az alperes álláspontja szerint. E körben kifejtette, hogy a felek között nem volt vitatott, hogy a felperes részére folyósított baleseti járadékot a régi Mt. 182. §-a alapján megtérülésként szükséges figyelembe venni, amennyiben pedig ezen juttatás összege az évek során változik, akkor a megváltozott összeget kell levonni. Az összecszerűség bizonyítása körében elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy milyen levonandó összegekre tett szert a felperes a kereset előterjesztése óta, tekintve, hogy a járadékigénye nem kizárólag a 2020-as évre vonatkozik. A felperes a megtérüléseit a 2021-2023-as évekre nem igazolta, a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget e tekintetben, annak ellenére, hogy a kereset jogalapjának és összecszerűségének bizonyítására köteles.

[25] A felperes csatlakozó fellebbezéssel élt, amelyben kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztatásával kereseti kérelmének teljes egészében adjon helyt, valamint kötelezze az alperest az első- és másodfokú perköltségének megfizetésére. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a régi Mt. 177. § (1) bekezdését, a 179. § (1) bekezdését, valamint a 184. § (1) és (3) bekezdését, továbbá a Pp. 279. §. (1) bekezdését is. A felperes csatlakozó fellebbezésében vitatta, hogy 2019. december 31. napjával felmondásra került a Alperes1 Kollektív Szerződése, továbbá, hogy 2020. január 1-jétől az alperes

munkavállalóira a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződést kellene alkalmazni, illetve, hogy ezen szerződésnek a rendelkezései alapján az alperes munkavállalóinak átlagkeresete csökkent, amely kihatott a keresetveszteségi járadékának számítására is. Érvelése szerint az „új” kollektív szerződés kondíciói vele szemben nem hatályosak és ezért a keresetveszteségi járadék számításainál, illetve az elmaradt jövedelem meghatározásánál annak rendelkezéseit figyelmen kívül kell hagyni. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes a bércsökkenést -33%-os mértékűnek adta elő, amely azonban valótlan állítás, mert 2018 és 2019 között 16,86%-kal, míg 2019 és 2020 között 22,02 (22,05%) %-kal csökkent az átlagkereset az alperesi társaságnál. Erre figyelemmel nem lehet csökkenteni keresetveszteségét, mert az eljárásban beszerzett okirati bizonyítékokból az tűnik ki, hogy a még aktív munkavállalók 33%-os bércsökkenését más juttatásokkal kompenzálták. Mindezekre figyelemmel kérte, hogy kereseti kérelmének helyt adva a másodfokú bíróság a járadékát 185.231 forint/hó összegre emelje fel, továbbá rendelkezzen a lejárt járadék felemeléséről is.

[26] A csatlakozó fellebbezésben a felperes a perköltség vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a javára megítélt 6.507 forint túlzóan alacsony. Ezzel összefüggésben előadta, hogy az elsőfokú eljárásban a bíróság hosszas bizonyítást folytatott le a felmerülő tény- és jogkérdésekre tekintettel, így a tárgyalások és a beadványok nagy száma, illetve utóbbiak terjedelme jelentős munkaórát követelt meg a jogi képviselőtől. Erre figyelemmel kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított perköltséget 200.000 forintra emelje fel.

[27] Az alperes a csatlakozó fellebbezésre vonatkozó fellebbezési ellenkérelmében előadta, hogy fellebbezését változatlanul fenntartja. A csatlakozó fellebbezésben foglalt felperesi jogi érveléssel szemben hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem osztotta az alperesi érvelést, mely szerint a szakszervezeti megállapodásban foglaltakat kellene figyelembe venni a kártérítési járadék kiszámítása során. A felperes az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatában kifejtette, hogy a régi Mt. 184. § (4) bekezdése az irányadó a számítások elvégzésekor, továbbá elfogadta az alperes által rendelkezésre bocsátott béradatokat. A csatlakozó fellebbezésben foglalt érvek elfogadása esetén nem alkalmazható a régi Mt. 184. §-a. Az elsőfokú ítélet indokolásából megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabály és a felperes által nem vitatott statisztikai átlagkereset-kimutatás alapján számolt átlagkereset-változásokra figyelemmel számította ki a keresetveszteségi járadék összegét, illetve a kisgyermekesek részére a pandémia időszakában nyújtott támogatás összegével korrigálva a statisztikai átlagkeresetet. Hivatkozott arra, hogy a felperes keresetváltoztatásában a perfelvételi szakban a 2019-ben folyósított összeg továbbfolyósítását kérte, azonban jogi érvelést nem fejtett ki azzal kapcsolatban, hogy ezen összeg 2020. évben miként lenne megállapítható. Ezen túlmenően a felperes kérelme az összecszerűség tekintetében is ellentmondásos, hiszen csatlakozó fellebbezésében 185.231 forintra kérte felemelni a járadékát, míg a kereseti kérelme 194.244 forintra vonatkozik.

[28] Az alperes fellebbezése nem megalapozott, míg a csatlakozó fellebbezés részben megalapozott.

[29] A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a Pp. 376. § (1) a) pontja alapján a fellebbezést tárgyaláson bírálta el. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Pp. 379. §-ban és a 380. §-ban írt kötelező hatályon kívül helyezési ok a perbeli esetben nem merült fel, az elsőfokú

bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bizonyítékok okszerű értékelésével helyesen állapította meg és a kereseti kérelemről az irányadó anyagi jogi jogszabályok alkalmazásával megalapozott és jogszerű döntést hozott.

[30] A másodfokú bíróság a fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a következőket emeli ki.

[31] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az alperes által csatolt béradatok alapján, hogy az átlagkereset-változás 2018-ról 2019. évre 16,86%-os mértékű volt, amelyet a felperes járadékának meghatározásakor figyelembe kellett venni.

[32] A régi Mt. 184. § (4) bekezdésének alkalmazásával összefüggésben az elsőfokú bíróság helyesen arra vont következtetést, hogy az alperesnél ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlés mértéke az irányadó. Az alperesnél a keresettel érintett időszakban a felperest korábban foglalkoztató szervezeti egység, illetve a bányászati tevékenység megszűnt, a felperes korábbi munkakörével azonos munkakört betöltő munkavállaló az alperesnél nem dolgozott. Ennek megfelelően az alperesnél ténylegesen megvalósult átlagos éves munkabér-változás mértékének meghatározásakor azt kell figyelembe venni, hogy a munkavállalók részére ténylegesen milyen munkabér kifizetések történtek. A más perben beszerzett és jelen perben felhasznált igazságügyi könyvszakértői vélemény és az annak alapjául szolgáló, az alperes által közölt 2018-2020. évre vonatkozó munkabéradatokat tartalmazó dokumentum, valamint az alperes átlagos statisztikai létszáma alapján 2020. év tekintetében – az elsőfokú bíróság által az alperesi érvelésnek megfelelően figyelembe vett, a pandémia időszakában a kisgyermekes munkavállalók számára fizetett bérpótlék a korrekciójával – amely korrekció alkalmazását a felperes csatlakozó fellebbezése nem érintette – 22,05%-os mértékű átlagos éves munkabércsökkenés határozható meg. Az átlagos éves munkabérváltozás mértéke tekintetében nincs jelentősége annak, hogy a munkavállalók számára munkabérként kifizetett juttatásokat milyen jogcímen, milyen feltételekkel fizette meg az alperes, illetve, hogy annak mi volt a fedezete. Mindezekre figyelemmel az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az alperesnél 2020. év vonatkozásában 32,25%-os munkabércsökkenés történt és hogy ezt kell átlagos munkabér-változásként figyelembe venni a felperes kártérítési járadékának meghatározása során.

[33] A felperes ugyanakkor csatlakozó fellebbezésében szintén megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az alperesnél 2020. január 1-jétől hatályos kollektív szerződés rendelkezéseire tekintettel határozta meg a keresetvesztési járadék összegét. Az elsőfokú bíróság – helyesen – a járadék összegének meghatározásakor kizárólag a régi Mt. 184. § (3) – (4) bekezdésének alkalmazásával a ténylegesen megvalósult átlagkereset-változást vette figyelembe az alperes által közölt éves béradatok, valamint statisztikai létszám alapján számítottan.

[34] Az alperes fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott a régi Mt. 182. §-ának megsértésére is. A per tárgya a kereseti kérelem alapján a 2020. évre megállapított keresetvesztési járadék volt, 2021. és az ezt követő évekre járó kártérítési járadék felülvizsgálata iránti igény vonatkozásában a felperes keresetváltoztatással nem élt, illetve az alperes sem tett tényállítást a 2021, illetve az ezt követő időre vonatkozó felperest megillető kártérítési járadék összegére. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy az alperes a fellebbezési

tárgyaláson akként nyilatkozott a bíróság kérdésére, hogy a per tárgya a 2020. évi járadék megállapítása volt. Mivel a járadék felülvizsgálata során csak az adott időszakra megállapított, a régi Mt. 182. § b) pontja alapján elszámolható baleseti járadékot lehet figyelembe venni, nincs jelentősége a kereseti kérelem elbírálása körében annak, hogy 2021-2023. évben a felperes részére a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága által folyósított baleseti járadék összege miként változott. A felek a további évekre vonatkozó, a járadék felülvizsgálatával kapcsolatos igényeiket jelen peres eljárástól függetlenül érvényesíthetik egymással szemben.

[35] A felperesnek a perköltségre vonatkozó csatlakozó fellebbezési kérelmét a másodfokú bíróság a következők szerint részben megalapozottnak ítélte. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a Pp. 512. § (2) bekezdésének alkalmazásával, hogy a pertárgy értéke 1.395.636 forint, azonban az alperest terhelő marasztalási összeg, valamint a kereseti kérelem alapján a pernyertesség-pervesztesség aránya az elsőfokú ítéletben rögzített 60-40%-os aránnyal szemben – az alperesre terhesebben – 76-24%. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú ítéletnek az eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezését részben megváltoztatta és az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számított 83.738 forint eljárási illetékről akként határozott, hogy az alperes 63.641 forint eljárási illeték megfizetésére köteles, továbbá megállapította, hogy 20.097 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[36] A pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a jogi képviselővel összefüggésben a felperest megillető elsőfokú perköltség összegét szintén felemelte és azt 36.300 forintban állapította meg áfa nélkül számítottan. Ezt meghaladóan a másodfokú bíróság a felperesnek a perköltségre vonatkozó csatlakozó fellebbezési kérelmét nem ítélte alaposnak, figyelemmel arra is, hogy a felperes jogi képviselője ezen peren kívül több hasonló tárgyú ügyben képviseli a volt munkavállaló felpereseket, így nem tekinthető eltúlzottnak alacsonynak a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint számított perköltség.

[37] Mindezek alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének, illetve a per főtárgya tekintetében az ítélet megváltoztatásának sem a fellebbezésben, sem a csatlakozó fellebbezésben megjelölt okból nem volt helye, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet kizárólag a perköltségre vonatkozó rendelkezés tekintetében a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg a főtárgya tekintetében – a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján, helyes indokaira tekintettel – helybenhagyta.

[38] A másodfokú bíróság a Pp. 83. § (2) bekezdésének alkalmazásával megállapította, hogy a fellebbezési eljárásban a jogi képviselettel összefüggésben felmerült költségeiket a felek maguk viselik, mivel a felek javára meghatározható perköltségek összege közötti különbség nem jelentős.

[39] A másodfokú eljárással összefüggésben az Itv. 39. § (1) bekezdése és a 46. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés tekintetében 111.651 forint fellebbezési illeték merült fel, amelyből az alperest – 76%-os pervesztességre figyelemmel – a másodfokú bíróság a Pp. 83. § (2) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése szerint 84.584 forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte az állam javára, míg 26.726 forint tekintetében megállapította, hogy az az állam terhén marad. A felperes csatlakozó fellebbezése tekintetében az Itv. 46. § (4)

bekezdése szerint 22.347 forint csatlakozó fellebbezési illeték merült fel, amely a Pp. 102. § (1) és (5) bekezdése alapján – figyelemmel arra, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült – az állam terhén marad. Az illeték alperes általi megfizetésére vonatkozó tájékoztatás a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésén alapul.

[40] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2023. november 14.

Dr. Bartus Erika sk.

Dr. Barna Sára sk.

Dr. Mózsa Gábor sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró